

Reactie advies Adviesraad Woonvisie Aan het College van Burgemeester en
Wethouders
van de gemeente Olst-Wijhe
Raadhuisplein 1
8131 BN Wijhe

Olst, 23 oktober 2019

Geacht College,

Inleiding

Op 24 september jl. heeft u ons via Carla van der Velde gevraagd advies uit te brengen over de Verordening sociaal domein Olst-Wijhe. Een aantal leden van de Adviesraad Samenleving Olst-Wijhe (AS) is betrokken geweest bij de totstandkoming van het concept. In de mail van 24 september aangevuld met een mail van 8 oktober jl. heeft Carla van der Velde een toelichting gegeven. Tenslotte heeft Carla met een mail van 18 oktober jl. plus bijlage nog een aantal vragen uit onze Adviesraad beantwoord.

In dit document geeft de Adviesraad samenleving Olst-Wijhe het gevraagde advies. Eerst maakt zij een aantal algemene opmerkingen. Daarna gaat zij inhoudelijk in op de voorgelegde tekst van de verordening. Daarbij heeft zij ook gebruik gemaakt van het document 2019 Verordening sociaal domein overzicht technische en beleidsmatige wijzigingen, zoals Carla dat op 18 oktober jl. heeft toegestuurd. Tenslotte vraagt de AS aandacht voor beleid en uitvoeringsregelingen die nog zullen worden vastgesteld.

Algemene opmerkingen

Omgekeerd denken

In de mail van 24 september 2019 is uitgelegd wat onder “omgekeerd denken” wordt verstaan. “Allereerst kijken we naar wat nodig is. En of dat past binnen de grondwaarden van de diverse wetten. Daarbij wegen we de mogelijke effecten van een besluit in de volle breedte mee. Pas als dit helder is, komt de juridische toets. Hierbij zien we de wetsartikelen als instrumenten om de grondwaarden van de wetten te realiseren.”

De AS staat geheel achter deze aanpak. De AS vraagt zich af of de dienstverlening naar de inwoners met deze nieuwe verordening met 64 pagina's verbetert. De meeste inwoners kijken niet in de verordening, maar baseren zich op informatie op de website of ander informatiemateriaal. Als deze informatie goed leesbaar is en is opgesteld vanuit de logica van de inwoner kan de dienstverlening ook worden verbeterd. Maar de AS neemt de keuze voor deze omgekeerde verordening als uitgangspunt.

De AS adviseert om in het begin van de verordening op te nemen wat “werken volgens de bedoeling” inhoudt. Nu komt dat pas in hoofdstuk 9 aan de orde.

Andere punten

De basis van de Jeugdwet is: één gezin, één plan, één regisseur. Dit komt in de verordening niet terug. De AS adviseert hier ook aandacht aan te besteden.

Op een aantal plekken in de verordening wordt het woord “duurzaam” gebruikt. De AS adviseert uit te leggen wat daarmee wordt bedoeld.

De AS zou graag meer aandacht zien voor de onafhankelijk cliëntondersteuner. Deze wordt wel genoemd, maar blijft wat de AS betreft te veel onderbelicht. De AS adviseert dit aan te passen.

Inhoudelijke opmerkingen

1. Inleiding

1.2 Waarom deze regels?

In hoofdstuk 1.2 zijn de wetten genoemd, waar deze verordening een aanvulling op is. Hier is een aantal afkortingen van wetten genoemd, die niet zijn uitgeschreven. De AS adviseert aan te geven wat deze afkortingen betekenen.

1.3 Uitgangspunten

Bij 1.3 “Uitgangspunten” is aangegeven dat de regels zijn bedoeld om de bovengenoemde doelen te realiseren. De AS adviseert om hier duidelijker te maken dat het om de 1^e opsomming onder 1.2 gaat.

1.4 Kernwaarden

De AS zou hier Gaag een aantal waarden toegevoegd zien:

- De gemeente ziet de inwoner als volwaardige partner;
- De gemeente en de inwoner zoeken samen naar een oplossing;
- De gemeente en de inwoner gaan respectvol met elkaar om;
- De gemeente zoekt samen met de inwoner naar een passend en samenhangend aanbod van hulp- en ondersteuning.

Een aantal van deze waarden wordt wel benoemd in de kernwaarden van hoofdstuk 9, maar de AS zou deze ook graag al aan het begin van het document beschreven willen zien. Dit geeft beter aan wat “het werken volgens de bedoeling” betekent. Deze kernwaarden zouden dan ook terug moeten komen bij de diverse hoofdstukken.

1.5 Artikel en wet

In 1.5 wordt voor de wetten verwezen naar 1.1, maar dit moet 1.2 zijn.

2. De hulpvraag

Hier zou de AS bij de kernwaarden willen toevoegen:

- De gemeente vraagt niet meer informatie dan nodig is.

2.1.3 Gegevens

De AS vraagt hier aandacht voor het opvragen van medische informatie. Medische informatie mag niet worden gevraagd. De cliënt mag hiermee niet onder druk worden gezet.

De Autoriteit Persoonsgegevens waarschuwt om geen toestemming te vragen voor het mogen inzien en verwerken van medische gegevens. Hiervoor ontbreekt in die context een wettelijke grondslag. Wel mag de indicatiearts gerichte vragen stellen aan bepaalde zorgverleners, alleen met duidelijke toestemming van de cliënt. Ook is het niet nodig de ziekte of aandoening te noemen. Medewerkers bij de gemeente die de hulpvraag onderzoeken zijn meestal niet geschoold om dit soort gegevens uit te vragen en te beoordelen. Alleen een medisch professional mag dit doen. Die kan in generieke bewoordingen concluderen dat de cliënt inderdaad behoefte heeft aan een bepaalde voorziening. Dat is voldoende.

De AS verwijst naar: <https://vng.nl/producten-diensten/vng-magazine/vng-magazine-nummer-16-2016/hoeveel-informatie-heeft-de-gemeente-nodig>.

2.2.1 Doel en inhoud gesprek

De AS adviseert om hier ook de gezinssituatie en die van de eventuele mantelzorger te benoemen. Ook adviseert de AS hier het persoonlijk ondersteuningsplan en het gezins- of familiegroepsplan te noemen. Als deze zijn opgesteld worden ze meegenomen in het gesprek.

In de wet is geregeld dat cliënten, samen met familie, vrienden en anderen die tot de sociale omgeving behoren, een ondersteuningsplan (Wmo- POP) of familiegroepsplan (Jeugdwet) kunnen opstellen. In dit ondersteuningsplan/familiegroepsplan staat hoe betrokkenen zelf de situatie willen verbeteren. Wat kunnen zij zelf doen? Wat kunnen zij met behulp van mensen uit hun omgeving doen? En welke professionele hulp en ondersteuning denken zij daarbij nodig te hebben? En welke concrete doelen willen zij behalen? De wet wil de eigen kracht van gezinnen op diverse manieren versterken. Het opstellen van een ondersteuningsplan/familiegroepsplan is een belangrijk middel daarbij.

Verder adviseert de AS hier ook op te nemen dat het informeren over de mogelijkheid van een PGB terug komt in het gesprek.

2.3.1 Aanvraag

Naar aanleiding van “3. Armoedebeleid.....schriftelijk” vraagt de AS waarom geen gesprek plaatsvindt om achterliggende / meerdere problemen te signaleren.

Voorts adviseert de AS aan te geven wat precies wordt bedoeld met “armoedebeleid”.

2.3.2 Voorwaarden voor ondersteuning

Onder lid 1a wordt voor de doelen van de wetten verwezen naar 1.1. Dit moet 1.2 zijn.

Bij 2.3.2 staat “De gemeente kiest voor de goedkoopste voorziening die nodig is.....” De goedkoopste oplossing kan erg in strijd zijn met maatwerk c.q. de meest passende oplossing voor die persoon in die specifieke situatie. Dit is niet in de “geest” van deze verordening.

Advies AS om de zin aan te passen: De gemeente kiest voor de meest passende/ adequate ondersteuning die nodig is om het probleem van de inwoner langdurig te verminderen of op te lossen.

2.3.4 Beoordelen aanvraag

In de voorbeeldverordening van Stimulansz staat na

“1. Bij het beoordelen van de aanvraag.....alle gegevens die van belang zijn” nog: “onder meer gegevens over:

- a. De behoeften van de inwoner'
- b. De (on)mogelijkheden van de inwoner'
- c. De persoonlijke situatie van de inwoner
- d. De mogelijkheden van het sociaal netwerk, andere organisaties en de gemeente."

De AS vraagt zich af waarom dit hier is weggelaten? Zij adviseert dit toe te voegen.

Bij 2 zou de AS vermeld willen zien dat dit in samenspraak met de inwoner gebeurt.

2.4.1 Inhoud besluit

Hier wordt gesproken over "in natura" of "pgb". De AS vraagt zich af of voor de inwoner wel duidelijk is wat hiermee wordt bedoeld en adviseert dit te verduidelijken.

2.5.1 Jeugdhulp via arts en anderen

In de voorbeeldverordening van Stimulansz is hier nog een belangrijke regel toegevoegd.

"de gemeente maakt afspraken met de onder 1 genoemde doorverwijzers en de Ziektekostenverzekeraar over doorverwijzingen." De AS vraagt zich af waarom deze zin is weggelaten? Zij adviseert deze toe te voegen.

3. Werk en participatie

De AS adviseert hier ook te noemen: De inwoners die geen uitkering ontvangen / inwoners met een arbeidsbeperking die moeten worden begeleid naar werk, werkende inwoners met een laag inkomen etc., de brede groep inwoners die onder de Participatiewet valt.

Bij kernwaarden adviseert de AS "De gemeente stemt de ondersteuning af op de inwoner." te vervangen door: "De gemeente stemt de ondersteuning samen met de inwoner af op zijn behoeften."

3.4.14 Uitstroompremie en 3.4.15 Premie vrijwilligerswerk

Is wel duidelijk dat de premie onbelast is? De AS adviseert dit eventueel nog vast te leggen.

3.2 Samenwerking

De AS adviseert om hier duidelijker te maken dat het om de inwoners gaat in de doelgroepen die in 3.1 zijn genoemd.

3.3 Budget

Naar aanleiding hiervan zou de AS graag informatie krijgen over de vastgestelde subsidieplafonds en de toegekende voorzieningen en over de situaties waarin geen voorziening is toegekend omdat het plafond is bereikt.

3.4 Voorzieningen – werk

Ook hier mist de AS het samen met de inwoner zoeken naar de beste oplossing. Zij adviseert dit nog toe te voegen.

3.4.2 Leer-werktraject

De AS adviseert om uit te leggen wat een "Leer-werktraject" is.

3.4.4 Participatieplaats

De AS adviseert om uit te leggen wat een “participatieplaats” is.

3.6 Meedoen in de samenleving (Wmo)

Hier wordt verwezen naar artikel 2.3.2. De AS adviseert om aan te geven welke wet/verordening hier is bedoeld.

4. Gezond en veilig opgroeien

Ook hier wordt nergens vermeld dat bij een aanvraag jeugdhulp een familie- / gezinsgroepsplan kan worden opgesteld. De AS adviseert dit toe te voegen.

Verder adviseert de AS om aan te geven dat onder “ouders” ook wordt verstaan: pleegouders / ouders en/of hun vertegenwoordigers.

Ook adviseert de AS toe te voegen dat met jongeren die gebruik maken van jeugdhulpverlening vroegtijdig (vanaf 16,5 jaar) een toekomstplan wordt opgesteld, dit ter voorbereiding op de 18jarige leeftijd.

4.4 Overgang van 18- naar 18+

De AS adviseert vroegtijdig, ruim 1 jaar vóór het bereiken van de 18 jarige leeftijd, te beginnen met het opstellen van het toekomstplan van de jongere.

5. Wonen in een veilige en gezonde omgeving

Ook hier zou de AS “De gemeente stemt de ondersteuning af op de inwoner” willen vervangen door: “De gemeente stemt de ondersteuning samen met de inwoner af op zijn behoeften”.

5.1 Uitgangspunten

Ook hier wordt verwezen naar artikel 2.3.2. De AS adviseert om aan te geven welke wet/verordening hier wordt bedoeld.

6. Vervoer naar school

Hier adviseert de AS de volgende kernwaarde toe te voegen: “Kinderen moeten op een voor hen passende manier kunnen reizen naar de school die bij hen past”.

6.2 Onderzoek

Bij 3 adviseert de AS ook de rol van de ouders of opvoeders van het kind te betrekken.

7. Inkomen en schulden

Ook hier adviseert de AS de kernwaarde “De gemeente stemt de ondersteuning af op de inwoner” te vervangen door: “De gemeente stemt de ondersteuning samen met de inwoner af op zijn behoeften.”.

7.3 Studietoelage

Bij 1, onder c staat: “wel kan werken, maar door een medische beperking naast de studie niet in staat is om iets bij te verdienen.” Hoe wordt dit bedoeld? Wanneer kan iemand wel werken, maar niet iets bijverdienen? Het gaat er meestal om dat studenten niet de mogelijkheid hebben om naast hun studie te werken, omdat dit te veel energie kost. De AS adviseert dit aan te passen en te verduidelijken.

7.5 Reductieregeling voor kinderen en 7.6 Reductieregeling

De aanvraag moet worden ingediend voor 1 februari volgend op het jaar waarin de kosten zijn gemaakt. De AS adviseert het ook mogelijk te maken dat de aanvraag wordt ingediend, voordat de kosten moeten worden gemaakt.

7.8.3 Besluit

De AS vindt het belangrijk dat ook als wel ondersteuning wordt gegeven, dit in een brief aan de inwoner wordt medegedeeld. Ook vindt de AS het van belang dat het aan de inwoner in een brief wordt gemeld, als de ondersteuning anders is, dan de inwoner zelf wil. Ook dan moet de inwoner bezwaar en beroep kunnen instellen. De AS adviseert dit aan te passen.

8. De vorm van ondersteuning

Ook hier adviseert de AS de kernwaarde “De gemeente stemt de ondersteuning af op de inwoner” te vervangen door: “De gemeente stemt de ondersteuning samen met de inwoner af op zijn behoefte”.

8.2 Ondersteuning in geld

Onder 5 staat: De gemeente kan een besluit nemen om betalingen te doen, zonder dat de inwoner daar met een brief over wordt geïnformeerd. De AS vindt dit vreemd. Zij adviseert dit nader toe te lichten of te wijzigen.

8.3.2 Pgb bij ondersteuning door een niet-gecontracteerd professional

Bij 2 staat: Een aanbieder die zelfstandig werkt als hulpverlener zijnde een solistisch werkende hulpverlener (zzp'er) ontvangt maximaal 80% van de kostprijs van de in de betreffende situatie goedkoopst adequate individuele voorziening in natura. De AS krijgt graag meer informatie waarom dit zo is geregeld.

8.4 Bijdrage in de kosten

De AS adviseert hier het maximale abonnementstarief, zoals dat vanaf 01-01-2020 gaat gelden toe te passen.

9. Afspraken tussen inwoner en gemeente

De AS adviseert een aantal kernwaarden eerder in de verordening op te nemen, zie ook het advies onder 1.4.

9.1.1 De rol van de gemeente

De AS adviseert om “d. De website van de gemeente voldoet aan erkende kwaliteitseisen” te vervangen door: “d. De website van de gemeente is toegankelijk en voldoet aan erkende kwaliteitseisen”.

Bij g staat: “De gemeente respecteert zoveel mogelijk de privacy van de inwoner”. De AS vindt het van belang dat de privacyregels worden nageleefd. Zij adviseert dit op te nemen.

Bij h staat: “De gemeente maakt zoveel mogelijk gebruik van gegevens die de gemeente al heeft en vraagt alleen gegevens die nodig zijn voor het beoordelen van de hulpvraag”. Ook hier vraagt de AS aandacht voor de privacyregels. Het is niet toegestaan gegevens over de ene voorziening te gebruiken voor een aanvraag voor iets anders.

9.2.6 Niet nakomen andere arbeidsverplichtingen

Bij 4, onder b staat: “4. De gemeente verlaagt de IOAW- of IOAZ-uitkering een maand met 20% van de uitkeringsnorm voor het volgende gedrag: het niet of onvoldoende gebruikmaken van een door de gemeente aangeboden voorziening zonder gevolgen voor die voorziening. De AS begrijpt niet wat hier wordt bedoeld en adviseert dit te verduidelijken.

9.2.11 Samenloop van gedragingen

De AS vraagt zich naar aanleiding van 4 af of het wel is toegestaan om en een bestuurlijke boete en een afzonderlijke verlaging op te leggen. Iemand mag immers niet twee keer worden gestraft voor hetzelfde gedrag.

9.4.3 Opschorten pgb

Hier wordt opeens gesproken over “uitbetaling door de SVB. De AS adviseert dit eerder in de verordening te introduceren en uit te leggen.

9.5.1 Controle

De AS vindt het belangrijk dat ook hier de privacyregels worden nageleefd en adviseert dit toe te voegen.

10. Inwonersparticipatie

Hoofdstuk 10 maakt geen deel uit van het gevraagde advies, maar is een tekst van de Adviesraad en de gemeente samen.

Voor de AS is het perspectief van de inwoner/ de cliënt altijd leidend! De AS zou deze zin nog willen toevoegen.

10.4 Budget, vergoeding en voorzieningen

Bij 1 staat een tikfout “subsidievertrekking”.

12. Kwaliteit, inkoop en aanbesteding

Ook hier adviseert de AS de kernwaarde: “De gemeente stemt de ondersteuning af op de inwoner” te vervangen door: “De gemeente stemt de ondersteuning samen met de inwoner af op zijn behoeften”.

Verder ziet de AS hier ook graag geregeld dat reparaties van voorzieningen snel en adequaat gebeuren.

13. Van oud naar nieuw

13.3 Afwijken van de verordening (hardheidsclausule)

Hier wordt voor de wetten ook weer verwezen naar 1.1. Dit moet 1.2 zijn.

13.4 Intrekken oude verordeningen

De regels in de Verordening Adviesraad Samenleving Olst-Wijhe zouden als spelregels blijven gelden. De AS wil dit graag vastgelegd zien.

13.5 Overgangsrecht

Uit de mail van 18 oktober 2019 blijkt dat waarschijnlijk voor iedereen tenminste nog een half jaar overgangstermijn geldt. De AS adviseert goed te communiceren over de veranderingen en in bijzondere situaties maatwerk toe te passen als dat nodig is.

Tenslotte

In de verordening wordt op diverse plekken aangegeven dat nog beleid wordt vastgesteld. De AS adviseert hier graag over. Dit geldt ook voor uitvoeringsregels die nog zullen worden opgesteld.

Tot slot wil de Adviesraad Samenleving de gemeente Olst-Wijhe danken voor de prettige samenwerking en goede berichtgeving in het voortraject om te komen tot de Verordening Sociaal Domein.

Vriendelijke groet,

S. Roskam-Kolkman
Voorzitter Adviesraad Samenleving Olst-Wijhe